

Vastaus valtuustoaloitteeseen: Selvitys tulevasta palveluverkosta, Henrik Huhta

Aluehallitus 17.11.2025 § 227

ÖVPH/747/00.02.00/2025

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Henrik Huhta ja Kokoomuksen valtuustoryhmä ovat jättäneet 30.9.2024 valtuustoaloitteen, joka koskee tulevaa palvelurakennetta ja palveluverkkoa sekä omien palvelujen että ostopalvelujen osalta. Asia on aloitteen mukaan tärkeä sekä väestön että kuntien näkökulmasta.

Hyvinvointialueen maantiede ja väestörakenne vaikuttavat fyysisen palveluverkon edellytyksiin. Toisaalta väestö asuu hajallaan koko yhteistoiminta-alueella, välimatkat ovat usein pitkiä ja infrastruktuuri on maantieteellisesti katsottuna puutteellinen sekä tieverkon kunnan että julkisen liikenteen saatavuuden kannalta. Sen vuoksi tarvitaan kattavia lähipalveluja. Toisaalta väestön hajaantuneisuus merkitsee sitä, että yhdyskunnat ovat usein liian pieniä, jotta kovin laajan fyysisten toimipisteiden verkon ylläpitäminen olisi järkevää. Vuoden 2024 lopussa hyvinvointialue hallinnoi yhteensä n. 430 000 m²:n tiloja, joista n. 63 % oli vuokratiloja ja 37 % omassa omistuksessa olevia tiloja. Omistettavia tiloja ovat hyvinvointialueelle sairaanhoitopiiriltä (lähinnä Hietalahti ja Huutoniemi Vaasassa) ja erityishuoltopiireiltä (lähinnä vammaispalvelujen asumisyksiköt) siirretyt tilat.

Hyvinvointialue on toiminut alusta saakka fyysisen palveluverkon periaatteilla. Strategian mukaisesti ylläpidetään kattavaa palveluverkkoa, ja tavoitteena on, että etäisyys fyysiseen toimipisteeseen on enintään 20-30 km, erityisesti ikäihmisten matalan kynnyksen sosiaali- ja terveystilapalvelujen osalta. Tämä toteutuu tällä hetkellä n. 99 %:lla väestöstä. Kiinteistöhallinnon strategiset tavoitteet on määritelty kiinteistö- ja toimitilastrategiassa, jonka tavoitteina on, että tilojen on tuettava toimintaa ja niillä on oltava korkea käyttöaste, niiden tulee olla turvalliset ja terveelliset ja että omaisuuden arvo tulee säilyttää.

Fyysinen palveluverkko on dynaaminen, joten muuttuva toimintaympäristö asettaa vaatimuksia toimitiloille, ja hyvinvointialueella on ollut ensimmäisinä vuosinaan suuria muutostarpeita fyysisten toimipisteiden osalta. Sen vuoksi ei vielä ole pitkäjänteistä suunnitelmaa siitä, minkätyyppisiä kiinteistöjä hyvinvointialueen tulee omistaa ja minkätyyppisiä vuokrata. Tämä työ tehdään vuoden 2026 aikana. Hyvinvointialueen ensimmäisten vuosien aikana kiinteistöhallinnossa on keskitytty saamaan kokonaiskäsitys hyvinvointialueen kiinteistökannasta, harmonisoimaan vuokrasopimusperiaatteet ja neuvottelemaan kuntien ja tulevien vuokranantajien kanssa niiden kiinteistöjen vuokratasosta, joiden vuokrasopimukset tulee uusia vuonna 2026, koska hyvinvointialue ei voi enää vuokrata kiinteistöjä suoraan kunnilta. Lisäksi erilaisia lähekkäisiä toimintoja on keskitetty yhteisiin tiloihin. Hyvinvointialueen ensimmäisen strategiakauden tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman mukaisesti on tehty joitakin palveluverkon muutoksia suurimpien tunnistettujen tarpeiden perusteella. Sekä omien että vuokrakiinteistöjen suurehkojen kiinteistökunnostusten ja eräiden uusien tilojen, muun muassa yhteisöllisen asumisen ja logistiikkakeskuksen, suunnittelu on myös edennyt.

Seuraavana vaiheena on pitkän aikavälin suunnitelman laatiminen fyysisen palveluverkon kehittämiselle palvelutarpeen, väestöennusten ja maantieteellisten etäisyyksien perusteella. Suunnitelman tulee sisältää periaatteet sille, mitä kiinteistöjä hyvinvointialue haluaa lyhyellä tai pitkällä aikavälillä ostaa ja missä halutaan jatkaa vuokralaisena. Tuotantotapa-analyysyjä laadittaessa otetaan myös kantaa siihen, millaiset osuudet omaa tuotantoa ja ostopalveluja hyvinvointialueella tulee olla pitkällä aikavälillä.

Sektorijohtaja lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa vastauksen valtuustoaloitteeseen selontekona aluevaltuustolle. Hallitus ehdottaa valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu